

УДК 811.1'271:340(477)

ІНШОМОВНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОЗНАВСТВА

Н.П.Яцишин

Розглянуто іншомовні аспекти сучасного українського правознавства, що забезпечують в сучасних умовах взаємодію національних правових систем з метою уніфікації і стандартизації, потреби спілкування у юридичній сфері.

Ключові слова: правознавство, іншомовні аспекти, уніфікація, стандартизація, іноземна мова, міжкультурна комунікація.

Яцишин Н.Ф. Иноязычные аспекты современного украинского правоведения. Рассмотрены иноязычные аспекты современного украинского правоведения, обеспечивающие в современных условиях взаимодействие национальных правовых систем с целью унификации и стандартизации, потребности общения в юридической сфере.

Ключевые слова: правоведение, иноязычные аспекты, унификация, стандартизация, иностранный язык, межкультурная коммуникация.

Yatsishin N.P. Foreign-language aspects of the modern Ukrainian Law. Foreign-language aspects of the modern Ukrainian Law are considered which provide in the modern conditions the interaction of national legal systems in order to unify and standardize the needs of communication in the legal field.

Key words: law, foreign issues, unification, standardization, foreign language, intercultural communication.

Вступ України до Болонського процесу зумовив внесення радикальних змін у сферу освіти. Інтеграція в європейський освітній простір привела до зростання попиту на іноземні мови, що, у свою чергу, зумовило реформування як самої системи професійної підготовки фахівців різних галузей знань, в тому числі й правознавчих, так і перегляду суті і змісту практично всіх наукових напрямів

відповідно до вимог часу, визначених потребами інтернаціоналізації і глобалізації суспільного життя.

У цьому контексті правознавство, об'єктом і предметом якого є правова система, різні форми, види, галузі і підгалузі права і законодавства, включаючи філософію права, загальну теорію права, соціологію права, правову (юридичну) технологію, правову кібернетику; галузеві юридичні науки і, зокрема, міжнародно-правові науки: міжнародне публічне право, міжнародне приватне право, конституційне право зарубіжних країн, консульське, дипломатичне право, регіональне міжнародне право тощо [1, с. 6-7], не буде мати перспективи розвитку без підключення іншомовного підтексту, що забезпечує в сучасних умовах взаємодію національних правових систем з метою уніфікації і стандартизації правових понять, потреби спілкування у сфері юридичної науки і практики.

У зв'язку з цим увага має бути зосереджена на таких актуальних іншомовних аспектах вітчизняного правознавства:

1. Іншомовні норми та їх взаємодія з нормами права. Сучасні дослідники (М.Голева, М.Пилинський, А.Токарська та ін.) акцентують увагу на тому, що мова права є суб'єктом права, оскільки слова і дискурси трактуються через призму законів, а досконалість законів та їх тлумачення залежить від спеціальних термінів, зокрема іншомовного походження [2, с. 438-439]. Отже, для досягнення точності, ясності, простоти і сконденсованості викладу юридичних норм велике значення має правильність використання іншомовної правничої термінології.

Активізація інтеграційних процесів кінця ХХ – початку ХХІ століття у світі і, зокрема, на європейському континенті з метою вироблення єдиних правових стандартів, що відповідають сучасним потребам цивілізованого суспільного розвитку, вимагають впорядкування та унормування, а можливо й переструктуризації національної юридичної терміносистеми, створення словників юридичних термінів. У зв'язку з цим в надрах сучасної юридичної лінгвістики виникла – міждисциплінарної галузі знань про взаємозв'язок мови і права виникла нова прикладна дисципліна юридична термінологія – сукупність термінів, яка виражає систему правових понять і призначена забезпечувати потреби

спілкування, у тому числі й іншомовного, у сфері юридичної науки і практики [3, с. 476-478].

Кожному історичному періоду відповідає своя система понять і термінів, адекватно віддзеркалюючи певний етап розвитку державно-правових явищ та їх осмислення, а також продуктивні на той час моделі й способи термінотворення. На сучасному етапі на формування української юридичної термінології особливо відчутний вплив міжнародних й, відповідно, міжмовних зв'язків. Запозичення й мовна інтерпретація (взаємодія мовних систем при двомовності) – важливі чинники термінотворчого процесу.

2. Іншомовна підготовка правознавців до професійної міжкультурної комунікації. Міжнародні зв'язки України зумовлюють потребу в спеціалістах, які здатні до професійного іншомовного спілкування із зарубіжними колегами, застосовувати знання іноземної мови у процесі роботи з використанням нормативно-правових актів інших країн, міжнародних юридичних організацій тощо. У правоохоронній діяльності така ситуація проявляється, наприклад, при спілкуванні суб'єктів органів правопорядку в рамках Інтерполу (Interpol – словоскорочення від International Criminal Police Organization) – Міжнародної організації кримінальної поліції, Міжнародної асоціації адвокатів (International Bar Association), МАА (IBA) – міжнародної неурядової організації, що об'єднує юридичні товариства різних країн, в т.ч. і України, Міжнародна асоціація конституційного права (International Association for Constitution Law; Association internationale de droit constitutionnel) – Міжнародної неурядової організації, що об'єднує вчених і фахівців конституційного права на засадах, визначених Статутом ООН і Загальною декларацією прав людини 1948 року, Міжнародної асоціації кримінального права (Association internationale de droit penal) – Міжнародної неурядової організації сприяння співробітництву фахівців різних країн, котрі вивчають кримінальне право і застосовують його на практиці, Міжнародна асоціація юридичних наук (International Association of Legal Science) – Міжнародна неурядова організація, яка активно сприяє розвитку юридичної науки у світі, дослідженню міжнародного і національного права та застосуванню

порівняльного правознавства, забезпечення доступу до публікацій юридичних документів та інших видів діяльності.

Зрозуміло, що без відповідної іншомовної підготовки до комунікативної діяльності правознавців, не може бути й мови про результативність професійного спілкування як на рівні представників різних юридичних професій, так і в інших галузях юридичної діяльності, оскільки Україна, як суб'єкт міжнародного права, бере активну участь в дипломатичній діяльності, обмінюється дипломатичними, консульськими, торговельними представництвами, взаємодіє з міжнародними організаціями в обсязі, необхідному для забезпечення національних інтересів в усіх сферах суспільного життя.

Література

1. Правознавство: Підручник / За відп. ред. О.В. Дзери. – 10-е вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 848 с.
2. Токарська А. Нормативний аспект комунікативної діяльності юристів (до проблеми уніфікації термінології міжнародного права) / Антоніна Токарська // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2004. – Вип. 34. – Ч.1. – С. 438-443.
3. Юридична термінологія / Н.В. Артикуца, І.Б. Усенко // Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: “Укр. енцикл.”, 1998. – Т.6: Т-Я. – 2004. – С. 476-478.